

ИСПАНСКИ ЕЗИК
самоучител
в диалози

ESPAÑOL
para búlgaros

“Испански език - самоучител в диалози” съдържа най-основното от граматиката и лексиката на съвременния испански език, известен също като кастилски.

Грамматичният материал е разработен в съпоставителен план с българския език, а диалозите, третиращи теми от ежедневно общуване са преведени. Предлаганият метод на обучение е олекотен и изчистен от излишна теоретическа обремененост и академични шаблони. Изложен достъпно и непринудено, учебникът е предназначен за широк кръг читатели, желаещи да изучават езика самостоятелно.

Авторката Лиляна Кабрера Хименес е родена на 20 януари 1972 г. в гр. Виго, Испания. Завършила е Испанска филология в Националния Университет за дистанционно обучение. Има магистърска степен от Университета Антонио де Небриха в Мадрид за преподаване на испански като чужд език. От 1999 е преподавател по испански език в България. В момента работи в Института Сервантес в София. Освен испански, владее галисийски, български, френски, японски език и есперанто.

ИСПАНСКИ ЕЗИК - самоучител в диалози

Автор: Лиляна Кабрера Хименес

Редактор: Вероника Митева, Адорея Първанова

Художник: Красимир Коцев

Печат: “АБАГАР” АД - Велико Търново

Формат: 60/90/16

Печатни коли: 22

ISBN 978-954-8805-91-9

© издателство “ГРАММА”, 2009

Предговор и как да работим със самоучителя

Испанският език, заедно с френския, италианския, португалския, румънския и др. принадлежи към групата на романските езици. Всички те водят началото си от народния латински. Днес испанският език е втори по популярност език в света след английския. Освен в Испания, се говори в почти цяла Латинска Америка (с изключение на Бразилия, където официален е португалският), в част от Филипините и в Екваториална Гвинея.

В настоящия самоучител присъства съвременният разговорен испански език. Учебният материал е разделен в 15 урока, като всеки урок се състои от диалози и коментар към тях. Подбраните текстове и диалози са оригинални, живи и емоционални и обхващат различни аспекти от ежедневно общуване, а коментарът разглежда граматичните теми, които основно са застъпени в тях. Граматичните правила са изложени разбираемо и достъпно. Всеки урок съдържа упражнения с ключове към тях и статия върху характерни явления от испанския бит, култура и действителност.

Самоучителят е съставен така, че да помогне на всеки, без предварителна подготовка по езика, да се ориентира лесно, правилно и за кратко време в езиковото многообразие от форми и структури, като ги усвоява в съпоставителен план с българския.

Самообучението започва от диалозите и завършва с тях, като задължително преминава през коментара към урока. Четете текстовете на испански на глас внимателно, бавно, един по един, като се съобразявате с фонетичните правила и интонация в прослушания звукозапис. Стремете се да схванете смисъла на диалога без да поглеждайте превода. Новите думи усвоявайте в контекста на фразата, но ги сравнявайте с речника, където глаголите са в инфинитив, съществителните имена - в съответния им род единствено число, а прилагателните - в мъжки род единствено число.

Когато приключите с диалозите прочетете задълбочено коментара, като се опитате да вникнете в граматичния проблем и го осмислите с

помощта на примерите. След това се върнете отново на диалозите, но този път ги четете, като отчитате новите си знания по граматика. Импровизирайте върху диалозите като промените глаголните времена, лицето и числото на глагола, числото на съществителните и прилагателните като се опитвате да обогатявате и разнообразявате текста, добавяйки нови думи и изразни средства. Едва когато усвоите диалозите граматически и лексикално, се опитайте да ги преведете от български на испански. Диалозите са преведени на български възможно най-буквално, за да ви улеснят при обратния превод. Само свободният превод от български на испански език ще ви гарантира бъдещата способност да се изразявате. Преводът на глас от испански е финалът на вашата подготовка. Ритъмът и бързината, с които напредвате, ще зависят от вашата езикова култура, мотивация, емоционално състояние, времето, с което разполагате и целите, които си поставяте.

Бъдете търпеливи и последователни като се опитате да превърнете процеса на обучение в приятно занимание.

Издателят

Introducción

Este libro es una versión totalmente nueva de „Español - autoapredizaje con diálogos“ de GRAMMA Editorial que consta de 15 lecciones. Cada lección se compone de una serie de diálogos en situaciones cotidianas que le pueden servir de modelo. Hemos intentado que las situaciones sean lo más prácticas posibles para un búlgaro en España: de compras, reservando un hotel, en el aeropuerto etc.

En cada unidad se explican los puntos gramaticales relacionados con los diálogos que se ofrecen con su correspondiente traducción al búlgaro. Además, como novedad la lección ofrece una serie de ejercicios que ayudan a afianzar los conocimientos adquiridos que uno mismo puede corregir gracias a las soluciones incluidas al final. Los ejercicios se incluyen ejercicios de comprensión auditiva y textos, que se ofrecen con su correspondiente transcripción. Las voces de las cintas de audio han sido realizadas por españoles nativos, lo que le permitirá acostumbrarse a los distintos acentos de España al mismo tiempo que le ayudará a adquirir la pronunciación del idioma.

Въведение

Тази книга е напълно нова редакция на „Испански език - самоучител в диалози“ на GRAMMA, която се състои от 15 урока. Всеки урок включва серия диалози при ежедневни ситуации, които могат да Ви послужат за модел. Постарали сме се ситуацията да са възможно най-практичните за един българин в Испания: пазаруване, резервиране на хотел, на летището и т.н.

Във всеки урок се обясняват граматичните аспекти, свързани с диалозите, които се дават със съответния превод на български език. Освен това, като нов елемент, урокът предлага серия от упражнения, които спомагат за затвърждаването на придобитите знания и които всеки един може да провери, благодарение на отговорите, включени в края. Упражненията включват упражнения за слушане и текстове, които се предлагат със съответната транскрипция. Аудиозаписите са направени от испанци, което ще Ви позволи да свикнете с различните акценти на Испания и в същото време ще Ви помогне да овладеете произношението на езика.

Como elemento novedoso, se incluye un apartado dedicado a la cultura española que aporta datos interesantes y útiles para desenvolverse en el país y comprender mejor las costumbres de la gente.

Esperamos que esta nueva versión cumpla sus expectativas y le sea exclusivamente útil en su aprendizaje del español.

Liliana Cabrera Giménez

Като нов елемент присъства раздел, посветен на испанската култура, който включва интересни и полезни данни за ориентиране в страната и по-добро разбиране на виците на хората .

Надяваме се, че тази изцяло нова редакция ще задоволи Вашите очаквания и ще Ви бъде изключително полезна при изучаването на испански език.

Лиляна Кабрепа Хименес

EL ALFABETO ESPAÑOL

ИСПАНСКА АЗБУКА

Буква	Наименование	Произношение
A a	a [a]	а
B b	be [бе]	б, β*
C c	ce [се]	θ*, к
D d	de [де]	д, ð
E e	e [е]	е
F f	efe [ефе]	ф
G g	ge [хе]	х, г
H h	hache [àче]	не се произнася
I i	i [и]	и
J j	jota [хòта]	х
K k	ka [ка]	к
L l	ele [эле]	л
M m	eme [еме]	м
N n	ene [ене]	н
Ñ ñ	eñe [ење]	нь

Буква	Наименование	Произношение
O o	o [о]	о
P p	pe [пе]	п
Q q	cu [ку]	к
R r	ere [èppe]	р
S s	ese [èce]	с
T t	te [те]	т
U u	u [у]	у
V v	uve [ýве]	β*/б
W w	uve doble [ýве дòбле]	б, у
X x	equis [èкис]	кс, с
Y y	i griega [и гриèга]	й
Z z	ceta [cèта]	θ*

Символите, отбелязани със звездичка, са обяснени в раздела **Произношение**.*

Забележки:

- Испанската азбука се състои от 27 букви: 5 гласни (**а, е, и, о, у**) и 22 съгласни.
- Представената азбука отразява промените, приети от конгреса на Академиите на испаноезичните страни през 1994 г. Дотогава в испанската азбука фигурират съчетанията **ch** - che [че] “ч” и **ll** - elle [ейе] “й”, които са считани за букви.

La Pronunciación

Произношение

⇒ Гласните в испанския език съответстват по произношение на гласните в българския език. Те се произнасят ясно и отчетливо и не се потъмняват, което е характерно в някои случаи за българския език.

cama	[кама]	легло
lleno	[йено]	пълен
lámpara	[лампара]	лампа
cuaderno	[куадёрно]	тетрадка
gota	[гòта]	капка
carta	[ка̀рта]	писмо
cosa	[ко̀са]	предмет
dedo	[дèдо]	пръст
mano	[мàно]	ръка
limpio	[лймпио]	чист

⇒ Буквите **b** и **v** се произнасят по един и същи начин.

➤ В начална позиция се произнасят [б]. По същия начин се произнасят и в съчетанията **mb** и **nv**:

beso	[бèсо]	целувка
boca	[бòка]	уста
beca	[бèка]	стипендия
Barcelona	[Барвелòна]	Барселона
colombiana	[коломбиàна]	колумбийка
bombero	[бомбèро]	пожарникар
ambulancia	[амбулànθия]	линейка
vaca	[ба̀ка]	крава
vida	[бѝда]	живот

visitar	[биситàр]	посещавам
ventana	[бентàна]	прозорец
invierno	[имбиèрно]	зима
enviar	[ембиàр]	изпращам
invitar	[имбитàр]	каня

➤ Във всички останали случаи буквите **b** и **v** се произнасят, като устните не се допират плътно една до друга [β]. Звукът е между българските [б] и [в].

trabajar	[трабахàр]	работя
escribir	[ескриβйр]	пиша
cubano	[куβàно]	кубинец
saber	[саβèр]	знам
beber	[беβèр]	пия
cabra	[каβра]	коза
oveja	[овèха]	овца
volver	[болβèр]	връщам се
Bolivia	[Болиβия]	Боливия
nuevo	[нуèβо]	нов

⇒ Буквата **c** се произнася:

➤ като [к]:

- пред гласните **a, o, u**

ca	[ка]
co	[ко]
cu	[ку]

caro	[ка̀ро]	скъп
camisa	[камйса]	риза
color	[колòр]	цвет
discoteca	[дискотèка]	дискотека
cuatro	[куàтро]	четири
cuerpo	[куèрпо]	тяло

- пред друга съгласна:

creer	[креѐр]	вярвам
bicicleta	[биѠиклѐта]	велосипед
clima	[клима]	климат

➤ като [θ*] или [с] пред гласните **e** и **i**

ce	[θe], [се]
ci	[θi], [си]

*Звукът [θ] се произнася като езикът се поставя между резците, без да се опира на тях. Това произношение е характерно за голяма част от Испания, но в някои райони и особено в Латинска Америка звукът се произнася като звука [с] в български език.

cenicero	[θениθѐро]	пепелник
cena	[θѐна]	вечеря
centro	[θѐнтро]	център
cerca	[θѐрка]	близо
ciencia	[θиѐнѠиа]	наука
farmacia	[фармаѠиа]	аптека
ciudad	[θиуѠàð]	град
lección	[лекѠиѐн]	лекция, урок

⇒ Буквосъчетанието **ch** се произнася като звука **ч** в българския език.

chico	[чѠико]	момче
coche	[кѠче]	кола
cheque	[чѐке]	чек
leche	[лѐче]	мляко
chuleta	[чулѐта]	пържола
chocolate	[чоколàте]	шоколад

⇒ Буквата **d** се произнася по два начина в зависимост от положението ѝ в думата:

➤ като **д** в българския език, когато е в начална позиция и след **n** и **l**:

día	[дѠа]	ден
dato	[дàто]	сведение
doctor	[доктòр]	лекар
cuando	[куàндо]	когато
donde	[дòнде]	където
saldo	[сàлдо]	салдо, остатък
andar	[андàр]	вървя

➤ В останалите случаи се произнася без допиране на езика зад горните резци [ð]

parada	[параðа]	спирка
madre	[мàðре]	майка
Madrid	[маðрѠð]	Мадрид
soledad	[солеðàð]	самота
nada	[нàðа]	нищо

⇒ Буквата **g** се произнася:

➤ като **г**

- пред гласните **a**, **o**, **u**

ga	[га]
go	[го]
gu	[гу]

gasolina	[гасолина]	бензин
gato	[гàто]	котка
ganar	[ганàр]	печеля
gobierno	[гобиѐрно]	правителство
gordo	[гòрдо]	дебел
guante	[гуàнте]	ръкавица
guardar	[гуардàр]	пазя

- пред друга съгласна

gloria	[глòрия]	слава
grande	[грàнде]	голям,-а
inglés	[инглès]	английски

➤ като [x] пред гласните **e** и **i**:

ge	[xe]
gi	[xi]

argentino [архенти́но] аржентинец

gente [хèнте] хора

geografía [хеографи́а] география

girasol [хирасòл] слънчоглед

ginebra [хинèбра] джин

girar [хирàр] завивам

➤ За да се произнесе звукът [г] пред гласните **e** и **i**, се вписва гласната **u**, която не се чете.

gue	[ge]
gui	[gi]

guerra [гèрра] война

guía [гйа] екскурзовод

guinda [гйнда] вишна

guión [гйòн] сценарий

guitarra [гитàрра] китара

➤ Когато в съчетанията **gue** и **gui** е поставено двоеточие върху буквата **u**, тя се чете:

lingüística [лингуйстика]

езикознание, лингвистика

pingüino [пингуйно] пингвин

guisqui [гуйски] уиски

nicaragüense [никарагуèнсе]

никарагуанец

cigüeña [сигуèня] щъркел

➤ Буквата **h** се пише, но не се произнася.

hola [òла] здравей!

ahora [аòра] сега

hablar [аблàр] говоря

helado [елàдо] сладолед

➤ Буквата **j** се произнася като **x** в българския език:

reloj [ррелòх] часовник

jardín [хардй̀н] градина

naranja [нарàнха] портокал

jirafa [хирàфа] жираф

Jorge [хòрхе] Хорхе

➤ Буквата **k** се среща само в думи от чужд произход:

kilo [кйло] килограм

kiosko [киòско] павилион

kilómetro [килòметро] километър

➤ Съчетанието **ll** се произнася като **й** в по-голямата част на Испания. В някои латиноамерикански страни прилича на звука **лъ**, а в други (*напр. Аржентина, Уругвай*) звучи като **ж**.

llave [йàβε] ключ

calle [кàйе] улица

llanto [йàнто] плач

llover [йоβèр] вали дъжд

caballo [каβàйо] кон

lluvia [йуβиа] дъжд

➤ Съгласната **ñ** се произнася меко като **нь** в българския език.

niño [нйньо] дете

España [еспàнья] Испания

puño [пуйньо] юмрук

mañana [манья̀на] утре

➤ Буквата **q** се произнася **к** и се среща само в съчетанията **que** и **qui**, като буквата **u** не се произнася:

que [ке]

qui [ки]

querer	[керèр]	искам; обичам
queso	[кèсо]	сирене
pequeño	[пекèньо]	малък
aquí	[акí]	тук
quinientos	[киниèнтос]	петстотин

➔ Буквата **r** се произнася в зависимост от положението ѝ в думата:

➤ като **p** в края или в средата на думата:

perder	[пердèр]	губя
corto	[кòрто]	къс
para	[пàра]	за
salir	[салир]	излизам
arena	[арèна]	пясък
almendra	[алмèндра]	бадем

➤ като силно вибриращо **p** в началото на думата и след съгласните **l, n** и **s**:

ratón	[рратòн]	мишка
risa	[рриса]	смях
regla	[ррег̀ла]	линийка, правило
robo	[ррòбо]	кражба
realidad	[рреалидàð]	реалност, действителност
alrededor	[алрредедòр]	около, наоколо
sonrisa	[сонрри́са]	усмивка
Israel	[исрраèл]	Израел

➤ В средата на думите вибриращото **p** задължително се изписва със съчетанието **rr**:

borrar	[боррàр]	трия
zorro	[θòрро]	лисица
barrio	[бàррио]	квартал
correr	[коррèр]	тичам

! Необходимо е да се изговарят правилно думите, съдържащи **r** и **rr**, които смислово се различават единствено по тези звукове:

para - parra	за - асмá
pero - perro	но - куче

➔ Буквата **s** обикновено звучи като **c**, но пред звучни съгласни като **d, g, m** тя се озвучава като **z**.

seco	[сèко]	сух
Sevilla	[сеβийа]	Севиля
sol	[сол]	слънце
desde	[дèзде]	от
rasgo	[рràзго]	черта (от характера)
mismo	[мйзмо]	същ

➔ Буквата **w** се среща само в думи от чужд произход и обикновено се произнася както в езика, от който е съответната дума.

Wagner	[βàгнер]	Вагнер
Washington	[уàшингтон]	Вашингтон
wagón = vagón	[вагòн]	вагон

➔ Съгласната **x** се произнася по два начина:

➤ като **кс** между две гласни и в края на думата.

taxi	[тáкси]	такси
máximo	[мàксимо]	максимум
sílex	[сйлекс]	кремък

➤ в началото на думата и пред друга съгласна **x** се произнася като **c**.

xilófono [силòфоно] ксилофон
extranjero [естранхèро] чужденец;
 чужбина
extraño [естра̀ньо] странен
extraordinario [естраординàрио]
 необикновен, извънреден

➔ Буквата **y** се произнася **й**. В някои райони на Испания се произнася **дж**, а в някои страни от Латинска Америка - **ж**. В края на думата **y** винаги се произнася като **й**.

payaso [пайàсо] палячо
mayor [майòр] по-голям
yerbo [йèрно] зет
rey [ррèй] крал
Uruguay [уругуàй] Уругвай

➔ Съгласната **z** се произнася като **θ**, а в някои райони на Испания като **c**:

plaza [плàθа] площад
Gonzalo [гонθàло] Гонсало
zanahoria [θанаòриа] морков
zona [θòна] зона
mazapán [маθапàн] марципан
zumo [θумо] сок
raíz [ррайθ] корен
luz [луθ] светлина

Los Diptongos Дифтонги (Двугласни)

Гласните в испанския език са силни и слаби:

Гласните **a**, **e**, **o** са силни гласни, **i** и **u** са слаби.

Комбинацията от една силна и една слаба гласна или две слаби

гласни се нарича дифтонг, който винаги се произнася като една сричка.

fuerte [фуèр-те] силен
guapo [гуà-по] красив
cuaderno [куа-дèр-но] тетрадка
puerta [пуèр-та] врата
peine [пèй-не] гребен
punte [пуèn-те] мост
suerte [суèр-те] късмет
idioma [и-диò-ма] език
abierto [а-βиèр-то] отворен

Буквата **h** може да се намира между двете гласни на дифтонга.
prohibido [прои-βиðо] забранен
vehículo [бей-ку-ло] превозно средство

Los Triptongos Трифтонги (Тригласни)

Трифтонгите са съчетания от две слаби и една силна гласна между тях и също образуват една сричка.

Paraguay [па-ра-гуàй] Парагвай
limpiáis [лим-пиàис] (vue) чистите
limpiéis [лим-пиèис] (vue) да чистите
buey [буèй] вол

El Acento Ударение

Ударението в испанския език има строго определено място в произношението на думите. При изключенията от общите правила ударението се изписва.

- ☞ Ако думата завършва на **гласна**, на **n** и **s**, ударението пада на предпоследната сричка:

pelota	[пелòта]	топка
bigote	[бигòте]	мустаци
capricho	[капрìчо]	каприз
Zaragoza	[θарагòθа]	Сарагоса
Carmen	[ка̀рмен]	Кармен
lunes	[лу̀нес]	понеделник

- ☞ Ако думата завършва на **съгласна**, ударението пада на последната сричка:

pared	[парèð]	стена
ordenador	[орденаðòр]	компютър
peor	[пеòр]	по-лош
universidad	[универсиðàð]	университет

- ☞ Когато ударението пада на третата сричка отзад напред, то винаги се изписва:

lámpara	[ла̀мпара]	лампа
médico	[мѐдико]	лекар
bolígrafo	[болѝграфо]	химикалка
música	[му̀сика]	музика
pérdida	[пèрдиða]	загуба

! Думите, които правят изключение от правилата 1 и 2, получават графично ударение:

difícil	[дифйòил]	труден
información	[информаθиòн]	информация
sartén	[сартèн]	тиган
alemán	[алемàн]	германец
Giménez	[химèнеθ]	Хименес
holandés	[оландèс]	холандец

- ☞ При думите с дифтонг правилата за ударенията са както следва:

➤ При дифтогите от силна и слаба гласна, ако сричката е ударена, ударението винаги пада на силната гласна и не се изписва:

puedo	[пуèдо]	мога (аз)
rueda	[рууèда]	колело
ciervo	[θиèрво]	елен
pierdo	[пиèрдо]	губя (аз)
pleito	[плèйто]	процес, дело
deuda	[дèуда]	дълг
nueve	[нуèве]	девет
social	[соθиàл]	социален

➤ При дифтонгите от две слаби гласни, ако сричката е ударена, ударението пада на втората слаба и също не се изписва:

gratuito	[гратуйто]	безплатен
circuito	[θиркуйто]	електрическа верига
buitre	[буйтре]	ястреб

При изключенията ударението се изписва, тъй като не се образува дифтонг:

día [дйа] ден

río [рйо] река

mío [мйо] мой

país [пайс] страна, държава

➔ Графичното ударение може да разграничава смислово две думи, които се пишат по един и същи начин:

mí [ми] ми (*лично местоимение*)

mi [ми] мой, моя

tú [ту] ти (*лично местоимение*)

tu [ту] твой, твоя

él [ел] той (*лично местоимение*)

el [ел] определителен член

sí [си] да; си/се

si [си] ако, дали

sé [се] зная (аз)

se [се] се/си (*възвратно местоимение*)

té [те] чай

te [те] ти (*лично местоимение*)

más [мас] повече

mas [мас] но

aún [аун] все още

aun [аун] включително

Всички въпросителни местоимения имат графично ударение за разлика от относителните местоимения, които се пишат по същия начин.

qué [ке] какъв, каква, какво, какви

que [ке] какъвто, каквато, каквото, каквито, че

quién [киен] кой, коя (*само за лица*)

quien [киен] който, която

cómo [кòмо] как, какъв

como [кòмо] както, какъвто

cuánto [куа̀нто] колко

cuanto [куа̀нто] колкото

cuándo [куа̀ндо] кога

cuando [куа̀ндо] когато

dónde [дòнде] къде

donde [дòнде] където

por qué [пор кè] защо

porque [пòрке] защото

1.

- ¡Hola! ¿Cómo te llamas?

(òла. Кòмо те йàмас?)

- (Yo me llamo) Patricia. Encantada, ¿y tú?

(Йо ме йàмо Патрìθиa. Енкантàða, и ту?)

- Yo, Carlos. Mucho gusto. ¿De dónde eres?

(Йо, Кàрлос. Мùчо гùсто Де дòнðе èрес?)

- Soy española pero vivo en Bulgaria. (Сой еспаньòла пèро бйòе ен Булгàрия.)

- ¡Ah! Yo soy colombiano. (A! Йо сой коломбиàно)

- ¿Qué eres? (Ке èрес?)

- Soy médico. (Сой мèдикo.)

- Yo soy profesora. (Йо сой професòра.)

- Hasta luego. (àста луèго.)

- Hasta luego. (àста луèго.)

- Здравей! Как се казваш?

- Казвам се Патрисия. Приятно ми е, а ти?

- Аз съм Карлос. Много ми е приятно. От къде си?

- Испанка съм, но живея в България.

- А! Аз съм колумбиец.

- Какъв си по професия?

- Лекар съм.

- Аз съм преподавателка.

- Довиждане.

- Довиждане.

Hola [òла] здравей

cómo [кòмо] как

te llamas [те йàмас] (*ти*) се казваш (*от гл. llamarse*)

me llamo [ме йàмо] (*аз*) се казвам

encantado,-a [енкантàдо,-а] очарован, -а; приятно ми е (*при запознаване*)

mucho gusto [мùчо гùсто] приятно ми е (*при запознаване*)

de dónde [де дòнде] от къде

tú [ту] ти (*лично местоимение*)

eres [èрес] (*ти*) си

español,-a [еспаньòл,-а] испанец,-ка

vivo [бйòо] (*аз*) живея (*от гл. vivir*)

en [ен] в/във

colombiano,-a [коломбиано,-а]

колумбиец,-ка

yo [йо] аз

soy [сой] (аз) съм

qué [ке] какъв, каква, какви

médico *m.* [меди́ко] лекар

profesora *f.* [професóра] учителка;
преподавателка

Hasta luego [áста луéго] Довиждане

NOTA BENE

При запознанство

➤ При запознанство се използва глаголът **llamarse** - *казвам се*, който в испански език е възвратен (виж коментар “Възвратни глаголи”). За ваше улеснение ще го спрегнем, сравнявайки го с глагол от първа група (на **-ar**):

llamarse казвам се

yo **me** llamo

аз се казвам

tú **te** llamas

ти се казваш

él **se** llama

той се казва

ella **se** llama

тя се казва

usted **se** llama

Вие се казвате (*уч. ф-ма ег.ч.*)

nosotros **nos** llamamos

ние се казваме

vosotros **os** llamáis

вие се казвате

ellos **se** llaman

те се казват (*м.р.*)

ellas **se** llaman

те се казват (*ж.р.*)

ustedes **se** llaman

Вие се казвате(*уч.ф-ма мн.ч.*)

Сравнете:

amar обичам

yo **amo**

аз обичам

nosotros **amamos**

ние обичаме

tú **amas**

ти обичаш

vosotros **amáis**

вие обичате

él **ama**

той обича

ellos **aman**

те обичат

ella **ama**

тя обича

ellas **aman**

те обичат

Ud. **Ama**

Вие обичате

Uds. **aman**

Вие обичате

➤ При запознанство също така се използват и изразите:

Mucho gusto.

Приятно ми е.

Encantado.

Приятно ми е (*м.р.*)

Encantada.

Приятно ми е (*ж.р.*)

➤ Отличителна черта на испанския правопис е употребата на обърнат въпросителен знак (**¿**) и обърнат удивителен знак (**¡**) в началото на въпросителните и съответно на възклицателните изречения.

¿Qué hora es?

Колко е часът?

¿Dónde vives?

Къде живееш?

¡Es fantástico!

Страхотно е!

2.

- Fran, te presento a unas amigas.
(Фран, те пресѐнто а унас амйгас.)
- ¡Hola! Yo soy Noemí .
(Ола! Йо сой Ноемй.)
- Y yo, Carolina
(И йо, Каролина)
- ¡Encantado!
(Енкантадо.)
- ¡Mucho gusto!
(Мучо густо!)

- Фран, представям ти едни приятели.
- Здравей! Аз съм Ноеми.
- А аз, Каролина.
- Приятно ми е!
- Много ни е приятно!

te presento [те пресѐнто] представям ти

amigo [амйго] приятел

amiga [амйга] приятелка

 Когато искате да представите някого, се използват следните изрази:

Te presento a ... Представям ти ...

или учтивата форма:

Sr./a Molina, **le presento a ...** Г-н/Г-жо Молина, представям Ви ...

Може също да се използват и показателните местоимения:

Este es Jorge. Този (това) е Хорхе.

Esta es Laura. Тази (това) е Лаура.

3.

- Hola, Lili. ¿Son estos tus compañeros de la Universidad?
- (ола Лили. Сон ѐстос тус компаньѐрос де ла Униѐрсидад)
- Sí. Estos son Anne, Laura, Hidetoshi, John, David, Udoba y Nvanko. Todos son extranjeros.
- (Си. ѐстос сон а̀не, Ла̀ура, хидет̀оши, джон, дейвид, удо̀ба и нванко. Т̀одос сон естранх̀ерос.)
- ¡Ah, qué bien! ¿De dónde es Anne?
- (А, ке бѝен! Де д̀онде ес а̀не?)
- Ella es sueca.
- (ѐйа ес су̀ека.)

- Здравей, Лили. Това ли са твоите приятели от Университета?
- Да. Това са Анне, Лаура, Хидетоши, Джон, Дейвид, Удоба и Нванко. Всички са чужденци.
- А, страхотно! От къде е Анне?
- Тя е шведка.

2.

- Y Laura, ¿de dónde es?
 - (И Làура, де дòнде ес?)
 - Laura es italiana. Las tres somos europeas y Hidetoshi es asiático, de Japón.
 - (Лàура ес италиàна. Лас трès сòмос еуропèас и Хидетòши ес асиàтико, де Хапòн)
 - ¿De dónde son John y David?
 - (Де дòнде сон Джон и Дейвид?)
 - Son americanos, de Florida.
 - (Сон америкàнос, де Флорìда.)
 - Y vosotros, Udoba y Nvanko, ¿de dónde sois?
 - (И босòтрос, Удòба и Нванко, де дòнде сòис?)
 - Nosotros somos africanos, de Togo. Y tú, ¿de dónde eres? ¿Eres ruso?
 - (Носòтрос сòмос африкàнос, де Тòго. И ту, де дòнде èрес? èрес ррùсо?)
 - No, no soy ruso. Soy de Bulgaria. Me llamo Miroslav. ¡Encantado!
 - (Но, но сой ррùсо. Сой де Бульгàриа. Ме йàмо Мирослав. Енкантàдо!)

- А Лаура от къде е?
 - Лаура е италианка. Трите сме европейки, а Хидетоши е азиатец, от Япония.
 - От къде са Джон и Дейвид?
 - Те са американци, от Флорида.
 - А вие, Удоба и Нванко, от къде сте?
 - Ние сме африканци, от Того. А ти от къде си? Руснак ли си?
 - Не, не съм руснак. Аз съм от България. Казвам се Мирослав. Приятно ми е.

estos [èстос] това, тези (*показ. мест. м.р., мн.ч.*)
tu [ту] твой, твоя
compañero *m.* [компаньèро] другар, партньор, колега
Universidad *f.* [Униβерсиðàð] университет
compañero,-a de Universidad състудент,-ка
todos [тòдос] всички
extranjero *m.* [естранхèро] чужденец; чужбина
qué bien [ке биèн] чудесно!, страхотно!
ella [èйа] тя

sueco,-a [суèко] швед,-ка
italiano,-a [италиàно] италианец,-ка
tres [трес] три
las tres трите (*ж.р.*)
 europeo,-a [еуропèо] европейец,-ка
asiático [асиàтико] азиатец,-ка
Japón [хапòн] Япония
americano,-a [америкàно] американец,-ка
vosotros [босòтрос] вие (*л. мест. 2л. мн.ч.*)
nosotros [носòтрос] ние
africano,-a [африкàно] африканец,-ка
ruso,-a [ррùсо] руснак, руския

NOTA BENE

Поздрави при среща:

¡Hola! Здравей! Здравейте!

¡Buenos días! Добър ден! (до 12.00 ч.)

¡Buenas tardes! Добър ден! (до 20.00 ч.)

¡Buenas noches! Добър вечер; лека нощ!

При раздяла се използва:

¡Adiós! Довиждане; сбогом

¡Hasta pronto! До скоро!

¡Hasta mañana! До утре!

¡Hasta luego! До скоро!

¡Hasta otra! До следващия път!

4.

Sara, te presento a mis compañe-
ras de piso:

(Сàра, те пресèнто а мис ком-
паньèрас де пйсо)

Marta es enfermera, trabaja en el
hospital municipal.

(Мàрта ес енфермèра, трабàха ен
ель оспитàль мунишипàль).

Susana es cajera en el supermer-
cado Fantástico.

(Сусàна ес кахèра ен ель супер-
меркàдо Фантàстико).

Laura es pediatra.

(Лàура ес педиàтра).

Ayuda en una ONG y Nuria es
economista.

(Айўда ен уна организа̀виòн но
губернаментàль и Нўриа ес
економйста).

Trabaja en el ayuntamiento.

(Трабàха ен ель айунтамиèнто).

Сара, представям ти моите
съквартирантки:

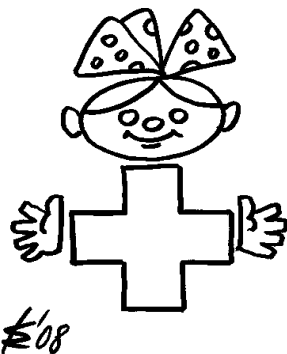
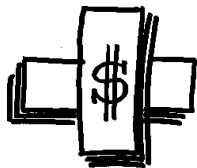
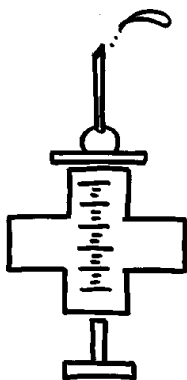
Марта е медицинска сестра,
работи в градската болница.

Сузана е касиерка в супермаркет
“Фантастико”.

Лаура е педиатър.

Помага в една неправителствена
организация, а Нуриа е
икономист.

Работи в общината.

piso *m.* [пйсо] апартамент
compañero,-a de piso [компаньèро
де пйсо] съквартирант
enfermera *f.* [енфермèра] медицинс-
ка сестра

trabaja [трабàха] работи
(Зл., ег. ч. от гл. **trabajar**)
hospital *m.* [оспитàль] болница
municipal [мунишипàль] общински,
градски

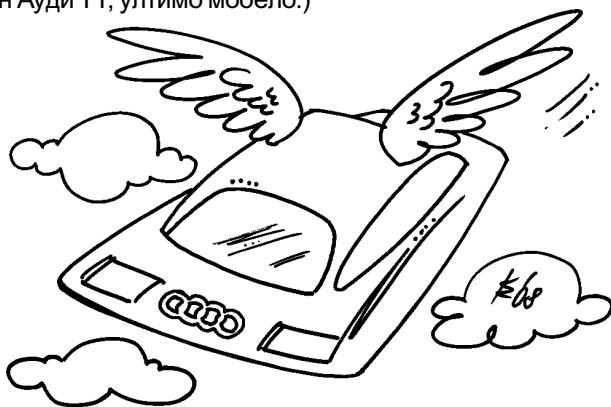
cajera *f.* [кахѐра] касиерка
supermercado *m.* [супермеркàдо] супермаркет
pediatra *m., f.* [педиàтра] педиатър
ayuda [айўда] помага (3 л., ед. ч. *от гл.* **ayudar**)

ONG (Organización no gubernamental) [организа̀циѝн нѝ гѝбернаментàль] неправителствена организация
economista *m., f.* [економистà] икономист
ayuntamiento *m.* [айунтамиѝнто] градски съвет, община

5.

- ¿Cómo es el coche de Jorge?
 (- Кòмо ес ел кòче де Хòрхе?)
 - Es un deportivo, nuevo y muy rápido.
 (- Ес ун депортѝво, ну̀ево и муй рàпидо.)
 - ¿De qué color es?
 (Де ке колòр ес?)
 - Es rojo.
 (- Ес р̀ро̀хо.)
 - ¿Es un Ferrari?
 (- Ес ун Фер̀рàри?)
 - No, es un Audi TT, último modelo.
 (-Но, ес ун А̀уди ТТ, ўл̀тимо мо̀д̀ело.)

- Каква е колата на Хорхе?
 - Тя е спортна, нова и много бърза.
 - Какъв цвят е?
 - Червена е.
 - Ферари ли е?
 - Не, Ауди ТТ, последен модел.

coche *m.* [кòче] кола
deportivo,-a [депортѝво] спортен,-а
rápido,-a [р̀ра̀пидо] бърз,-а
color *m.* [колòр] цвят

rojo,-a [р̀ро̀хо] червен,-а
último,-a [ўл̀тимо] последен,-а
modelo *m.* [мо̀д̀ело] модел

NOTA BENE

Los Colores Цветовете

blanco,-a	[блaнко,-a]	бял,-a	gris	[грис]	сив,-a
negro,-a	[нeгpo,-a]	черен,-a	naranja	[нарaнxa]	оранжев,-a
rojo,-a	[рpoxo,-a]	червен,-a	rosa	[ppoсa]	розов,-a
amarillo,-a	[aмapийo,-a]	жълт,-a	marrón	[мappoн]	кафяв,-a
verde	[бepдe]	зелен,-a	lila	[лйла]	лилав,-a
azul	[aдул]	син,-ч	violeta	[биолeтa]	виолетов,-a

При задаване на въпрос относно цвета на предмета, обикновено използваме изразите:

¿De qué color es el coche?

Es negro.

¿De qué color quiere la camiseta?

Blanca, por favor.

¿De qué color son los zapatos?

Los zapatos son marrones.

Какъв цвят е колата?

Черна е.

Какъв цвят искате ризата?

Бяла, ако обичате.

Какъв цвят са обувките?

Обувките са кафяви.

6.

- Mira, aquellos son Pablo, Marta y el señor Giménez.

(- Мйра, акeйoc cон Пaблo, Mapтa и eл ceнъop Xимeнec.)

- ¿Qué es Pablo?

(- Ke ec Пaблo?)

- Pablo es abogado.

(- Пaблo ec aбoгaдo.)

- Y el señor Giménez, ¿tambien es abogado?

(- И eл ceнъop Xимeнec, тaмбиeн ec aбoгaдo?)

- No, el señor Giménez es profesor de español.

(- Ho, eл ceнъop Xимeнec ec пpoфecop дe ecпaньoл.)

- Y Marta, ¿es abogada o profesora?

(- И Mapтa, ec aбoгaдa o пpoфecopa?)

- Виж, oнeзи ca Пaблo, Mapтa и гocпoдин Xимeнec.

- Какъв e Пaблo пo пpoфecия?

- Пaблo e aдвoкaт.

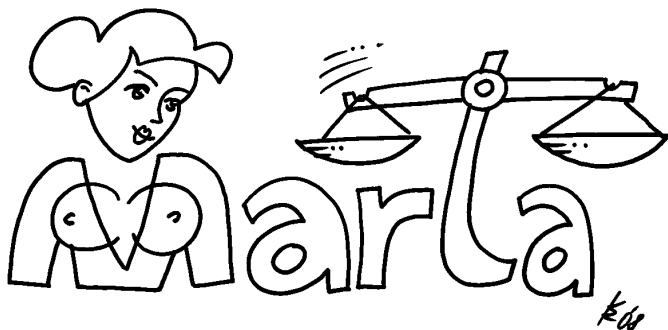
- A гocпoдин Xимeнec, cъщo ли e aдвoкaт?

- He, гocпoдин Xимeнec e пpeпoдaвaтeл пo иcпaнcки.

- A Mapтa, aдвoкaткa ли e или пpeпoдaвaтeлкa?

- No, Marta es la secretaria de Pablo.
 (- Но, Мàрта ес ла секретàриа де
 Пàбло.)

- Не, Марта е секретарката
 на Пабло.

aquellos [акèйос] онези (м.р., мн.ч.)
mira [мìра] виж! (от гл. *mirar*)
abogado м. [абогадо] адвокат

también [тамбиен] също
secretaria ф. [секретàриа] секретарка

7.

- Estos son Raimundo y Ana.
 Son amigos de Jesús.
 (Естос сон Раймундо и 'Ана.
 Сон амйгос де Хесус.)

- Това са Раймундо и Ана.

Те са приятели на Хесус.

- ¿De dónde es Raimundo?
 (Де донде ес Раймундо?)

- От къде е Раймундо?

- Es portugués, de Lisboa.
 (Ес португès, де
 Лисбòа.)

- Той е португалец,
 от Лисабон.

- Y Ana, ¿es
 portuguesa
 también?

- А Ана,
 също ли е
 португалка?

(И Ана, ес пор-
 тугèса тамбиен?)

- No, Ana es rusa,
 de Moscú.

- Не, Ана е
 руския, от
 Москва.

(Но, Ана ес
 рруса, де Москù.)

portugués м. [португès] португалец,
 португалски
portuguesa ф. [португèса] португалка

Lisboa [лисбòа] Лисабон
Moscú [москù] Москва

